ЛАСТАВИЦА

Робинсон Крусо

Роман Данијела Дефоа
препричала Дијана Макфаден

Илустровао Џамел Акиб

alnari
PUBLISHING

www.alnari.rs

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ 1 / 1
Зов мора

ПОГЛАВЉЕ 2 / 5
Моје прво путовање

ПОГЛАВЉЕ 3 / 9
Бесна олуја

ПОГЛАВЉЕ 4 / 18
Пут у Африку

ПОГЛАВЉЕ 5 / 21
Гусари!

ПОГЛАВЉЕ 6 / 24
Прилика за бекство

ПОГЛАВЉЕ 7 / 30
Слобода

ПОГЛАВЉЕ 8 / 34
Брод

ПОГЛАВЉЕ 9 / 40
Живот на плантажи

ПОГЛАВЉЕ 10 / 44
Још један пут у Африку

ПОГЛАВЉЕ 11 / 47
Бродолом

ПОГЛАВЉЕ 12 / 53
Острво очаја

ПОГЛАВЉЕ 13 / 60
Привремено склониште

ПОГЛАВЉЕ 14 / 65
Први месец

ПОГЛАВЉЕ 15 / 70
Живот на пустом острву

ПОГЛАВЉЕ 16 / 77
Острво открића

ПОГЛАВЉЕ 17 / 81
Робинсон фармер

ПОГЛАВЉЕ 18 / 87
Живот иде даље

ПОГЛАВЉЕ 19 / 91
Чамац

ПОГЛАВЉЕ 20 / 96
Још једна незгода

ПОГЛАВЉЕ 21 / 101
Прва деценија

ПОГЛАВЉЕ 22 / 104
Отисак стопала

ПОГЛАВЉЕ 23 / 108
Нема дима, нема ватре

ПОГЛАВЉЕ 24 / 112
Још један бродолом?

ПОГЛАВЉЕ 25 / 117
Петко

ПОГЛАВЉЕ 26 / 122
Живот с Петком

ПОГЛАВЉЕ 27 / 129
Можемо ли да одемо с острва

ПОГЛАВЉЕ 28 / 133
Побуна и слобода

ПОГЛАВЉЕ 29 / 136
Преузимање контроле

ПОГЛАВЉЕ 30 / 144
Поново код куће

Шта ви мислите? / 147
Порука родитељима и наставницима / 151

ПОГЛАВЉЕ 1

Зов мора

Зовем се Робинсон Крусо. Рођен сам у граду Јорку 1632. године, као најмлађи од тројице синова. Мој најстарији брат био је војник и погинуо је у рату против Шпаније. Мој други брат једноставно је нестао. Отишао је једног дана и никада се више није вратио. Родитељи су изгубили двојицу синова и плашили су се да ће изгубити и трећег. Отац је зато желео да останем код куће и да постанем адвокат, али ја сам жудео за великим

авантурама и далеким земљама – више од свега, желео сам да постанем морнар!

Отац ме је једнога јутра позвао у своју радну собу. Он је био озбиљан човек строгог погледа и оштрог ума. Дуго ми је говорио о мојим сновима. Напорно је радио како би породици пружио добар и сигуран живот. Како све то могу да оставим за собом због далеких мора?

Нисам могао да кажем ништа у своју одбрану. Пловидба је тежак и опасан посао. Многи су изгубили живот на мору. Многи бродови нестали су без трага. Многи су отишли од куће и никад се нису вратили. Међутим, баш је такво узбуђење и распиривало моју машту.

„Знам да је опасно, оче“, рекао сам, „али осећам да је то моја судбина. Жао ми је.“

Отац је заплакао. Осећао сам се грозно што сам га узнемирио, па сам одлучио да останем код куће још неко време.

Трудио сам се најбоље што сам могао да не помињем приче које сам читао, ни велика

путовања о којима сам слушао на улици. Патио сам у тишини и покушавао да будем син на којег би он могао да буде поносан, али није било лако. Срце ми је чезнуло да осети мирис мора с палубе великог брода. Ноге су ми жуделе да се шетају обалама далеких земаља. Руке нису желеле да се смире и да само троше моје младалачке дане – прижељкивао сам авантуру. Ништа друго ме није могло усрећити.

Неколико недеља прошло је брзо. Постао сам још одлучнији у намери да будем морнар. Желео сам да побегнем усред ноћи и укрцам се на први брод који плови ка страним морима. Ипак, знао сам да би то узнемирило родитеље. Зато сам покушао да разговарам с мајком.

„Чврсто сам решио, мајко“, рекао сам. „Једино што желим јесте да постанем морнар. Волео бих да ми отац и ти дате дозволу да одем на море.“

„Сада имам осамнаест година“, наставио сам, „ако ме приморате да постанем адвокат

или ме натерате да учим неки други занат, побећи ћу. Међутим, ако ми допустите да одем на само једно путовање, кад се вратим, радићу све што ми отац каже."

Мајка се нељутила и одбила да оцу то уопште и помене. Родитељи су се у потпуности противили томе. То је био крај тој теми.

Мајка и отац предузимали су све да се предомислим. Обећали су ми да могу да идем у школу по мом избору. Рекли су ми да могу да се латим било ког заната који ме занима. А ја сам све одбио – мој једини сан био је да одем на море. Ништа друго није ме могло задовољити.

ПОГЛАВЉЕ 2

Моје прво путовање

Отприлике годину дана касније, отац ме је послао у град Хал да обавим нешто за њега. Чим сам стигао тамо, срео сам Џона, свог старог школског друга. Његов отац био је капетан брода који се спремао да исплови за Лондон.

„Колико ти имаш среће!“, рекао сам му. „Једина ми је жеља да постанем морнар, али родитељи ми не допуштају.“

„Имаш довољно година да можеш сам да одлучиш, Робинсоне. Зашто се бринеш о томе

шта они мисле? Понудићу ти место на очевом броду одмах. Зашто не би пошао са нама?“

То! – помислио сам. *Ово је моја прилика!*

„Важи, Џоне! Хвала ти, баш бих волео да испловим с вама!“

Знао сам да ће родитеље ово повредити, али нисам могао да проведем цео живот трудећи се да они буду срећни. Коначно ћу постати морнар!

Кренули смо раном зором. Сунце једва да је и изашло када смо се отиснули. Брод се на таласима жестоко љуљао с једне на другу страну. Прилично ми се слошило. Осим што сам патио од морске болести, уплашио сам се и смрти. Таласи су били високи и ударали су о брод са свих страна. Понекад су се преливали и преко палубе.

Лежао сам на висећој лежаљци у малој кабини и осећао се очајно. Само сам плакао. Било ми криво што сам тек тако оставио мајку и оца. Били су добри и пажљиви родитељи,

који су ми само желели најбоље. Издао сам их, а ово ми је била казна.

Бура се убрзо погоршала. Валови су постали још већи. Од сваког сам очекивао да прогута брод. Сваки пут када би се брод накривио под ударом огромног таласа, помислио бих да се више неће ни усправити и да ми је ту крај. „Ако преживим“, заклео сам се те ноћи, „вратићу се кући оцу и мајци и бићу добар син. Бићу најбољи син!“

До јутра се море потпуно смирило. Изгледало је глатко као стакло. Нисам више осећао мучнину. Сунце ме је увело у ведар и пријатан дан. Каква разлика! Попео сам се на палубу први пут откако смо напустили Хал. Приметио сам Џона како осматра у пучину. Рекао је: „Осећаш се боље! Не могу да верујем да те је онолико уплашио онај дашак ветра!“

„Дашак ветра!“, пренеразио сам се. „Она страшна бура!“

Џон се насмеја: „Није то ништа. Само чекај да дођемо на отворено море. Тада ћеш тек видети шта је права олуја!“

Ја сам се само смејао. „Па, у сваком случају, преживео сам. Озбиљна или не, била је то моја прва бура на мору.“

„Хајде, Робинсоне“, рекао је весело, „хајде да попијемо мало пунча!“

Како је то било забавно вече! Сви моји страхови нестали су у чаши пунча и гласном и веселом разговору. Обећање од прошле ноћи, да ћу се сместа вратити кући, одмах сам заборавио. Више се нисам прибојавао да ће ме море целог прогутати. Нисам желео да одем кући – био ми је суђен живот морнара!

ПОГЛАВЉЕ 3

Бесна олуја

Шестог дана пловидбе морали смо да пристанемо у Јармут због лошег ветра који је дувао у погрешном правцу. Било је ту и много других бродова, који су такође чекали да се ветар смири.

Око недељу дана касније, ветар је коначно почео да дува у повољном правцу. Једино што је био врло јак. Џонов отац, капетан брода, сматрао је да то неће отежати пловидбу, али посада није била подједнако уверена у то.

Сви су били заузети скидањем великих једара с највиших јарбола. Посада се напорно трудила да товар и опрема буду уредно поређани на палуби. Нисмо желели да нам се нешто откачи на ветру и слободно лелуја палубом. Посада се постарала да брод на таласима једри глатко колико год је то могуће.

Отиснули смо се рано тог јутра. До поднева, време се окренуло против нас. Наишла је силна и страшна олуја. Видео сам страх и запањеност у очима посаде. Џонов отац шеткао се нервозно по кабини. Чуо сам га како гунђа: „Сви ћемо пропасти."

Не могу да опишем колико сам се уплашио. Брод се опет дивље љуљао лево-десно док се борио с таласима високим као планине. Нови талас сручио би се на брод на сваких минут-два. И многи бродови око нас такође су се мучили на немирном мору.

Посматрао сам како други морнари на другим бродовима немилосрдно секу јарболе. Кад

су јарболи нижи, онда се и брод мање љуља на таласима и ветру, па је и мања опасност да се преврне и потоне. У почетку, наш капетан се премишљао да ли да учини то исто, зато што смо преносили много робе. Није желео да изгубимо равнотежу коју нам је давало кретање. Међутим, онда је море постало још немирније, а олуја још гора.

Капетан убрзо није имао куд. „На јарболе!“, викнуо је. „Спуштајте једра! Пожурите, момци, или нам се црно пише!“ Молили смо се да нам ово буде довољно да се спасемо. Многи други бродови су и даље имали велике муке због олује. Један, који је био испред нас, већ је негде нетрагом нестао.

Најгоре је тек предстојало. Морнари, с којима сам се склонио у кабину, рекли су да никада у животу нису видели такву олују. Молили су се. Преклињали су небеса да их спасу. Али ветар није имао милости. Чак је и капетан

почео да мисли да ћемо пристати само на дно мора.

Управо када смо помислили да не може бити горе, један морнар је дотрчао из потпалубља и викнуо да у корито брода продире вода. Дочекало нас је више од метра воде! Сви су били у обавези да сиђу под палубу и да испумпавају воду. Сишао сам и ја и напорно радио.

Деловало је да вода добија битку. Ветар је посустао, али вода се и даље уливала у корито брода. Капетан је знао да нећемо успети да стигнемо до следеће луке. Наредио је посади да почне да пуца из топова како бисмо призвали помоћ.

„Чекајте!“, чуо сам како је узвикнуо један морнар. „Пристиже спасилачки брод!“ Међутим, од таласа је било готово немогуће да нам приђе. Имали смо само једну шансу: да добацимо уже до њих, тако да умиримо наш брод довољно да се укрцамо на њихов. Сви смо престали да дишемо када је први официр

пажљиво бацио уже преко мора. Срећом, ухватили су га из прве! Ми смо се гурали ко ће први да се укрца у спасилачки чамац.

Сваки пут када би мали спасилачки чамац наишао на врх таласа, насмрт бих се уплашио. Таласи су били тако велики, а ми тако мали! Ипак, храбри људи настављали су да веслају. Ризиковали су своје животе да нас спасу и нису желели да нас на крају изгубе.

Свега петнаест минута пошто су нас пребацили на њихову палубу, са запрепашћењем смо видели како се наш брод преврнуо и потонуо. Деловало је као да је прошла читава вечност пре него што сам коначно угледао обалу. Свуда су трчали људи који су очекивали наш долазак и покушавали да виде да ли могу да помогну.

Брод је пристао без проблема! Чим смо дошли до пешчане плаже, зачули су се узвици „Ура!“ и „Алелуја!“ Поделили су нам ћебад да се утоплимо. Капетан је срдачно захвалио храбрим људима који су нас спасли.